

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 16.10.2023

Vår ref.: 202220760-11 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av metode etter EB art 37 nr. 3 for kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode om kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen fra Statnett SF (Statnett) 16. august 2023. Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 37.

RME godkjenner Statnetts forslag til metode om kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen.

1. Beskrivelse av saken

1.1 Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1¹.

EB fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsberegning for utveksling av balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både sluttbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

EB inneholder krav om at Statnett skal være med på å utarbeide flere metoder for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene skal Statnett utarbeide sammen med andre operatører for transmisjonssystemene (TSOer) i kapasitetsberegningsregionene, LFC-blokkene eller synkronområdet som Norge er del av, og noen skal Statnett utarbeide sammen med TSOer i hele EØS.

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av TSOene, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter energiloven² § 6-1 fjerde ledd, jf. EB artikkel 5 og 6, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2.

Ett av forslagene som etter EB skal oversendes til RME for godkjenning er forslag til metode om kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen, jf. EB artikkel 37 nr. 3.

1.2 Oversendelse av metodeforslaget

Den 16. desember 2022 mottok RME forslag fra Statnett til metode om kapasitetsberegning for handel med energi innenfor balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen i henhold til EB artikkel 37 nr. 3.

Den 16. juni 2023 sendte RME en endringsanmodning til Statnett. RME mottok et revidert forslag fra Statnett den 16. august 2023.

Dette metodeforslaget for balansetidsrammen er konsistent med og basert på tilsvarende flytbaserte kapasitetsberegningemetode for intradag-tidsrammen. I praksis betyr det at dersom den felles nettmodellen har blitt oppdatert etter intradag-tidsrammen, blir de relevante flytbaserte kapasitetsverdiene justert for å hensynta disse oppdateringene i balansetidsrammen. Resulterende kapasitet for handel i balansemarkedene beregnes som den kapasiteten som er tilgjengelig etter tildelingen av kapasitet til døgn- og intradagmarkedet, samt eventuell kapasitet som er reservert for balansetidsrammen i døgn- og intradagmarkedet.

Metodeforslaget inneholder også en midlertidig løsning for å ta høyde for at det kan litt tid før de europeiske balanseplattformene (PICASSO og MARI) kan håndtere flytbaserte kapasitetsdata. I denne overgangsperioden blir kapasitetsverdiene for balansetidsrammen omregnet til tilgjengelig overføringskapasitet (ATCE-verdier) på den enkelte budområdegrense.

Metoden er utviklet i fellesskap av TSOene i den nordiske kapasitetsberegningsregionen. Den består av følgende nordiske budområdegrenser:

(DK1 - SE3), (DK2 - SE4), (DK1 - DK2), (SE4 - SE3), (SE3 - SE2), (SE2 - SE1), (SE3 - FI), (NO1 - NO2), (NO1 - NO3), (NO1 - NO5), (NO2 - NO5), (NO3 - NO5), (NO3 - NO4), (NO1 - SE3), (NO3 - SE2), (NO4 - SE2), (NO4 - SE1), (NO4 - FI), (NO2 - DK1).

1.3 Høring og konsultasjon

Statnett har etter EB artikkel 10 nr. 1, jf. nr. 2 og 4, jf. artikkel 5 nr. 3 bokstav f, en plikt til å gjennomføre høring av metodeforslaget før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte slik høring i samarbeid med øvrige relevante TSOer fra den 7. oktober til den 7. november 2022 gjennom ENTSO-E. Det kom ingen uttalelser i høringsrunden.

1.4 Koordinering under behandling av saken

RME har deltatt i Energy Regional Regulators Forum (ERRF) for å koordinere vedtak om metodeforslaget med de andre nasjonale reguleringsmyndighetene i Norden.

2 Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1 EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 å:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integrere balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptrer uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Tidsfrister

TSOene skal utvikle de metoder som kreves etter EB og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med EB artikkel 4 nr. 1, innen de tidsfrister som angis i forordningen.

Reguleringsmyndighetene skal etter EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 6, fatte vedtak om de innkomne metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til metode.

Alternativt kan reguleringsmyndighetene be sine respektive TSOer om å endre mottatte forslag, hvorpå TSOene innen to måneder skal fremlegge reviderte forslag for sin respektive reguleringsmyndighet. Etter dette skal reguleringsmyndighetene treffe vedtak om de reviderte forslagene innen to måneder, jf. EB artikkel 6 nr. 1.

Høring

TSOene som etter forordningen er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert medlemsland, om utkastet til metodeforslaget.

Innholdskrav:

Det følger av EB artikkel 37 nr. 3 at alle TSOer i kapasitetsberegningsregionen skal utarbeide en metode for beregning av utvekslingskapasitet mellom budområder innenfor balansetidsrammen for utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser.

Metoden skal unngå markedsvridning. I tillegg skal den være i samsvar med den beregningsmetoden for utvekslingskapasitet mellom budområder som benyttes i tidsrammen for intradagmarkedet fastsatt i henhold til CACM. Denne beregningsmetoden skal være flytbasert, med mindre TSOene i fellesskap kan påvise at anvendelsen av metoden for kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden ennå ikke vil være mer effektiv enn dagens metode basert på samordnet netto overføringskapasitet, gitt at samme driftssikkerhetsnivå legges til grunn, jf. CACM artikkel 20 nr. 1, jf. EB artikkel 37 nr. 3.

Forslaget til metode skal etter EB artikkel 5 nr. 5 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forordningen. Fristen for gjennomføring skal ikke være lenger enn 12 måneder etter godkjenning fra de relevante reguleringsmyndighetene, med mindre alle relevante reguleringsmyndigheter avtaler å forlenge fristen for gjennomføring, eller dersom det er angitt andre frister i forordningen for å handle energi innenfor balansetidsrammen.

Godkjenning

Forslag til metode om kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen etter EB artikkel 37 nr. 3 skal etter EB artikkel 5 nr. 3 bokstav f godkjennes av alle de relevante reguleringsmyndighetene i Norden.

Dersom metodeforslaget krever godkjenning av flere enn én reguleringsmyndighet skal de respektive reguleringsmyndighetene etter EB artikkel 5 nr. 6 koordinere vedtak om metodeforslaget.

2.2 Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder om utøvelsen av avregnings- og systemansvaret.

3 Begrunnelse for vedtaket

3.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen i tråd med de krav som følger av EB.

RME har koordinert sin beslutning om vedtak med de andre nordiske reguleringsmyndighetene gjennom reguleringsmyndighetenes felles fora. Den 16. oktober 2023 kom de berørte myndigheter til enighet om at metoden kan godkjennes. RME har fattet vedtak innen to måneder etter at det reviderte metodeforslaget ble mottatt fra Statnett

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2 Vurdering av metodeforslaget

RME finner at forslaget til metode om kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen etter EB artikkel 37 nr. 3 er konsistent med tilsvarende metode for beregning av kapasitet for den nordiske kapasitetsberegningsregionen ved handel i intradagmarkedet. RME mener at metoden etter EB artikkel 37 nr. 3 legger til rette for at markedsvridninger unngås, siden den inneholder regler som beregner kapasitet for balansemarkedene på en måte som er konsistent med kapasitetsberegningemetoden for intradag etter CACM. Metoden for balansetidsrammen inneholder derfor også regler for å ivareta bestemmelsene i CACM om optimal utnyttelse av nettet, herunder kravet om å unngå utilbørlig diskriminering mellom handel internt i budområder og på tvers av budområder, jf. artikkel 21 nr. 1 bokstav b pkt. (ii).

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden som ligger innenfor rammene for dette etter EB artikkel 5 nr. 5.

RME vurderer samlet at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i EB.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3 Vedtak

RME godkjenner Statnetts forslag til metode for kapasitetsberegning for balansetidsrammen for den nordiske kapasitetsberegningsregionen i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd, jf. EB artikkel 6 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 5 nr. 3 bokstav f. Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden i Norge.

4 Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Toril Naustvoll
Seniorrådgiver

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:
STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.

Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.